

Projecte per a l'elaboració d'un curs de català en línia

Autora

Montserrat Montagut
Secretaria de Política Lingüística
montse.montagut@gencat.net

L'article sintetitza l'estat del projecte impulsat per la Secretaria de Política Lingüística i l'Institut Ramon Llull amb la col·laboració del Consorci per a la Normalització Lingüística que conduirà a l'elaboració d'un curs de català en format no presencial amb el doble objectiu de facilitar l'accés a l'aprenentatge del català a les persones que tenen dificultats per accedir a la formació presencial i satisfer les demandes de formació en aquesta llengua a l'estranger. S'hi exposa la relació del projecte amb el *Marc europeu de referència per a les llengües*, s'aporten detalls d'enfocament, de perfil de destinataris i de mètode i s'hi presenten i les previsions de calendari.

Dins del marc d'actuacions del Pla d'acció de política lingüística 2005-2006, la Secretaria de Política Lingüística i l'Institut Ramon Llull, amb la col·laboració del Consorci per a la Normalització Lingüística, han iniciat un projecte conjunt per a l'aprenentatge de la llengua catalana basat en els enfocaments metodològics que proposa el Consell d'Europa en el *Marc europeu de referència per a les llengües* (2001) i consistent en l'elaboració d'un curs de català de format virtual, de quatre nivells d'aprenentatge.

Les finalitats principals del projecte són, d'una banda, facilitar l'accés a l'aprenentatge de la nostra llengua a persones que tenen dificultats per accedir a una formació de tipus presencial i, d'una altra, satisfer les demandes de formació en aquesta llengua de les persones que resideixen a l'estranger. En relació amb aquests objectius bàsics, es persegueix l'assoliment de les fites concretes següents:

- Desenvolupar un espai web que permeti la difusió de recursos, eines i materials relacionats amb l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua catalana.

- Dissenyar i elaborar un curs de català que aprofiti totes les funcionalitats que incorpora Internet.

- Crear una comunitat virtual entre els aprenents del curs amb l'objectiu de facilitar-los la relació amb altres estudiants i acostar-los a uns referents culturals.

- Facilitar la interacció i l'intercanvi d'idees i experiències entre els professionals que participin en la gestió de l'aprenentatge.

El curs que ens proposem parteix d'un concepte de l'ensenyament i aprenentatge de la llengua centrat en l'enfocament comunicatiu. Per tant, l'objectiu final és que l'alumne aprengui a usar la llengua, és a dir, que aprengui a comunicar-s'hi. Per assolir aquest objectiu, els materials didàctics reflectiran situacions d'ús a les quals s'enfronten els aprenents en la realitat i tindran en compte criteris fonamentals des del punt de vista de la comunicació, com la contextualització dels exercicis, la utilització d'una llengua autèntica o real, la presentació d'allò que es vol ensenyar a través d'unitats textuais o discursives bàsi-

ques, la invitació a l'aprenent a participar en tasques comunicatives autèntiques, la presentació de diferents realitats sociolingüístiques i culturals, etc.

D'altra banda, es pretén que el curs proporcioni un aprenentatge significatiu complet, això és, un aprenentatge que faciliti l'adquisició de capacitats cognitives (capacitats per poder fer) i de capacitats afectives (capacitats per voler fer), i que al mateix temps potenciï l'autonomia de l'aprenent i l'autoaprenentatge.

Totes aquestes qüestions es concreten en la producció d'un curs de català en línia que ha de:

1. Proposar materials innovadors i motivadors, relacionats amb les característiques de l'enfocament comunicatiu i d'un entorn virtual.

2. Garantir un aprenentatge de la llengua que condueixi al domini d'un repertori complet i diferenciat de varietats i registres.

3. Tenir en compte les varietats geogràfiques i socials de la llengua catalana.

4. Potenciar la motivació envers l'adquisició de la llengua i facilitar la creació d'hàbits de participació en la vida social i cultural del país.

5. Facilitar estratègies d'aprenentatge i autoformació.

6. Considerar l'aprenentatge del català tenint en compte la naturalesa lingüística de les diferents llengües primeres dels aprenents.

El curs s'oferirà en dues modalitats d'aprenentatge: una d'autoformativa i una altra de tutoritzada. A més d'activitats autocorrectives, la versió tutoritzada continuarà activitats obertes que corregirà el tutor o la tutora i activitats en què participaran diversos alumnes, la qual cosa facilitarà i promourà l'aprenentatge col·laboratiu.

La gestió de la modalitat tutoritzada anirà a càrrec, d'una banda, del Consorci per a la Normalització Lingüística, que en farà l'explotació dins de l'àrea lingüística catalana, i, d'un altra, de l'Institut Ramon Llull, que gestionarà el curs fora d'aquesta àrea.

Tal com hem comentat, la proposta formativa s'organitzarà, d'acord amb els programes de la Secretaria de Política Lingüística.

tica per a la formació d'adults, en quatre nivells d'aprenentatge: bàsic, elemental, intermedi i suficiència. Aquests quatre nivells es dividiran cadascun en tres graus d'aprenentatge, tal com passa en els cursos del Consorci per a la Normalització Lingüística. El fet que l'estructura del curs en línia coincideixi amb la dels cursos presencials del Consorci sumat al fet que, en tots dos casos, la font de partida és la mateixa —els programes de la Secretaria de Política Lingüística— facilitarà als alumnes del Consorci el pas de la modalitat presencial a la modalitat virtual, i a la inversa, amb la qual cosa disposarem d'una oferta formativa més àmplia i ajustada a les necessitats canviants dels usuaris.

El perfil de destinatari a qui s'adreça el curs inclou persones que procedeixen de llengües i cultures diverses, que tenen algun coneixement de llengua catalana (oral o de comprensió lectora) i que volen aprendre-la; persones que, tot i no haver estudiat mai la llengua catalana, tenen com a primera llengua una llengua romànica o en coneixen d'altres de la mateixa família, i persones que, tot i tenir el català com a primera llengua, volen ampliar els seus coneixements i millorar la seva competència lingüística i comunicativa. Es tracta, en qualsevol cas, d'un perfil de destinatari amb disposició cap a l'aprenentatge autònom.

Els continguts del curs seran de tipologia diversa. Hi trobarem, d'una banda, continguts més estrictament lingüístics, que poden ser de tipus pràctic —activitats de comprensió, expressió, pronunciació/entonació, gramàtica i vocabulari— o teòric —gramaticals, textuals, estratègics, socioculturals...— i, d'una altra, continguts de tipus més aviat cultural, els quals no poden ser obviats atès que l'aprenentatge d'una llengua va unit de forma irresoluble al coneixement de la cultura del poble que parla aquesta llengua. Per aquest motiu, el curs atindrà també qüestions de tipus sociolingüístic, històric, social, geogràfic, etc. que arrodoniran i completaran l'aprenentatge dels alumnes.

Tots aquests continguts es vehicuran a través de la figura d'un assistent virtual, la missió del qual serà acompanyar l'aprenent en tot el seu procés d'aprenentatge, tot facilitant-li estratègies per a la reflexió i l'autoaprenentatge.

A banda de les activitats pràctiques i de les explicacions teòriques, l'aprenent disposarà també d'una sèrie d'eines complementàries com el glossari, que contindrà

els termes traduïts a diverses llengües, la gramàtica i la biblioteca, on podrà localitzar recursos que li facilitaran l'aprenentatge i li permetran ampliar els seus coneixements sobre la llengua i la cultura catalanes.

El fet que el curs s'inscriu en un entorn virtual vehiculat a través d'Internet, facilita la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació. En aquest sentit, l'entorn d'aprenentatge inclourà espais que possibilitaran la comunicació entre tots els membres de la comunitat educativa. Així, doncs, els usuaris disposaran d'eines de missatgeria, xat, videoconferència, fòrum, etc. que facilitaran la interacció i el treball en equip.

Atesa la complexitat del projecte, tant el desenvolupament de la plataforma d'aprenentatge, com la producció i la implantació dels continguts didàctics del curs i de tots els materials complementaris s'ha adjudicat mitjançant concurs públic (abril, 2006) a l'empresa Informàtica El Corte Inglés, que desenvoluparà el projecte en col·laboració amb la Universitat Oberta de Catalunya i la consultora Capgemini, entitats amb experiència consolidada en el disseny d'entorns virtuals d'aprenentatge i l'edició de materials didàctics.

Conclourem aquest article assenyalant que l'alta pública dels nivells bàsic i elemental del curs és prevista per al segon trimestre de 2007, i la dels nivells intermedi i suficiència per al segon trimestre de 2008.

